

NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP • LXI. ÉVFOLYAM • 684. SZÁM

10.

2017. OKTÓBER

LÁSZLÓ NOÉMI

Zsibvásár

Papírcsákó, hintaló,
szétszedhető kandalló,
selyemkendő, kenderzsák
fél krajcárért eladó!

Egy krajcárért hintaszék,
kaszten, faragott szuszék,
fekhely, láda, tulipános,
metsszőöllő, kütkerék.

Két krajcárért cifraszűr,
háromért egy régi csűr,
négyért kanca s két csikó,
ötért kép, miniatúr.

Hat krajcárért teknő, véka,
hétért búza maradéka,
nyolc krajcárért piszkavas,
kilencért egy teli téka,

kőelefánt, kerekes,
bőröv, tarsoly, veretes.
Aki mindet megveszi,
tíz krajcárja sose lesz.

CSEH KATALIN

Vásárban

Mondom mondókámat,
eladom portékámat.
Jó nagyokat rikkantok:
Ide gyertek, halljátok,
bódémban rám találtok!
Csípőre tett kézzel állok,
bámulnak a meg-megállók.
Mindent, mindent eladok:
szelídesztyenét s diót,
szilvát, gombócba valót,
piros almát, körtét, szőlőt,
fűhegyekről harmatgyöngyöt:
hogyan te álmaidba göngyöld...

BALÁZS IMRE JÓZSEF

Az új őcskapiac

Új piac épül, készül a teteje,
Lesz ott ruha és rongy és csemege.
Őcskapiacnak túl szép lenne,
Rozsdával lesz ezért bekenve.
Túl új árukat ott majd aki lát,
Vesz rá rögtön olcsó patinát.
S lesz még telefon, fából faragott:
Értékesek az antik darabok.
„Nem elég régi? Végy régibbséget!
Kicsivel többért legrégebbséget!”
Vagy keresd, mi régin s újon túl van,
Fény anyagát a sötétbe gyúrtan.

KISS LEHEL
**Őszi
gyümölcsök**

Körte, barack, alma,
mennyi finom holmi!
Szilva, dió, szőlő,
sok is felsorolni!

Ami fönn a fán fityeg még,
ma én mind lerázom,
s mit nem eszek meg, majd holnap
elkél a vásáron.

NAGYÁLMOS ILDIKÓ

Majdnem minden eladó

E boltban minden eladó,
legjobb vevő, ki jól fizet,
a báméskodó nyűg alak,
ceruza, toll, kockásfüzet...
Itt minden kütyü kapható,
eladó a nagyvilág,
de egyvalamit nem vehetsz:
nem kapható barátság.
És nem találsz itt jó modort,
és nincs lelkiismeret,
szerelem sincs eladó,
jobb, ha időben elhiszed.

A VÁSÁR

Édesapám szűcsmester volt. Hat legénynyel, két inással varrta a sok szép subát, tulipántos ködmönt. Én gyerekeszemmel föl nem tudtam érni, minek az a tenger sok suba, az a tömérdek ködmön. El nem bírjuk mi azt szaggatni, ha mindennap másikat veszünk is magunkra.

– Nem is nekünk készül az, fiam – okosított föl az édesapám.

– Hát ugyan kinek?

– Mindenkinek, akinek szüksége van rá. Akad ennek mindnyájának gazdája a vásárban. Azért megy az ember a vásárba, hogy túladjon azon, amije van, és vegyen helyette olyant, amije nincs.

Másnap reggel, mire kidörgöltem szememből az álmot, se egy árva subát, se egy fia ködmönt nem láttam a házunknál.

– Mind kivitték azt a vásárba még hajnalkor – mondta édesanyám. – Odakint van édesapád is, árulja. Gyerünk ki mi is, szerencsét próbálni.

Ki is mentünk, hanem én egy kicsit megcsalaktam a vásárban.

– Nini, édesanyám, hiszen ez a vásár csak olyan, mint a piac.

– Olyan, fiam. Csakhogy ahány száz ember van a piacon, annyi ezer ember van a vásárban. Mindenki abban bizakodik, hogy ahol ilyen sokan vannak, ott könnyebb adni-venni.

Csakugyan, annyi volt ott az ember, hogy csak úgy nyüzsgött, mint varjúserg a mezőn. A mi városunk népének is kint sürgött-forgott kicsije-nagyja. A pajtásaim is mind itt hizlalták a szemüket. Ki az állatseregletes bódé előtt ácsorgott, ki a bicskahányást nézegette, ki meg a mézeskalácsos sátrak körül tátotta a száját. Legjobban irigyeltem Jani cimborámat: az a forgó komédiában lovagolt valami furcsa lovon, amelyiknek a farka helyén is feje volt. Odarikkantott nekem is nagy büszkén:

– Gyere, öcsém, huszárnak!

Előbb édesapámat kellett megkeresni. Alig találtuk meg a nagy sokadalomban, a sok mindenféle mesterember közt. Ott álltak hosszú sorban a rostások, a kádárok,

a szappanosok; takácsok kínálták a hófehér vásznat, kalaposok a pörge kalapokat, csizmadiák a csikorgós csizmákat, szabók a sok szép ruhát.

Édesapám egy híján mind eladta már a sok subát, arra az egyre is éppen alkudott egy nagy bajszú juhász. Valami szép pávaszemes, tulipántos, selyemmel kivarrott suba volt. Ahhoz való volt az ára is: kerek száz pengő.

– Így van ez – mondta a juhász, ahogy beleolvastatta a pénzt az édesapám markába. – Az elébb huszonöt birkát adtam el száz pengőért, most meg öt birkának a bőréért oda a száz pengő.

– Az ám, atyámfia – azt mondja erre az édesapám –, csakhogy két hétig dolgoztam ám harmadmagammal azon az öt bőrön, míg suba lett belőlük. Ehol-e, még a fiam is segített benne. Ő nyögött helyettem, mikor nagyon elfáradtam a bőrtörésben.

– Nagyra nőj, öcsém – ütött a vállamra a juhász, s markomba nyomott egy szörnyen penészes krajcárt. – Végy rajta vásárfiát.

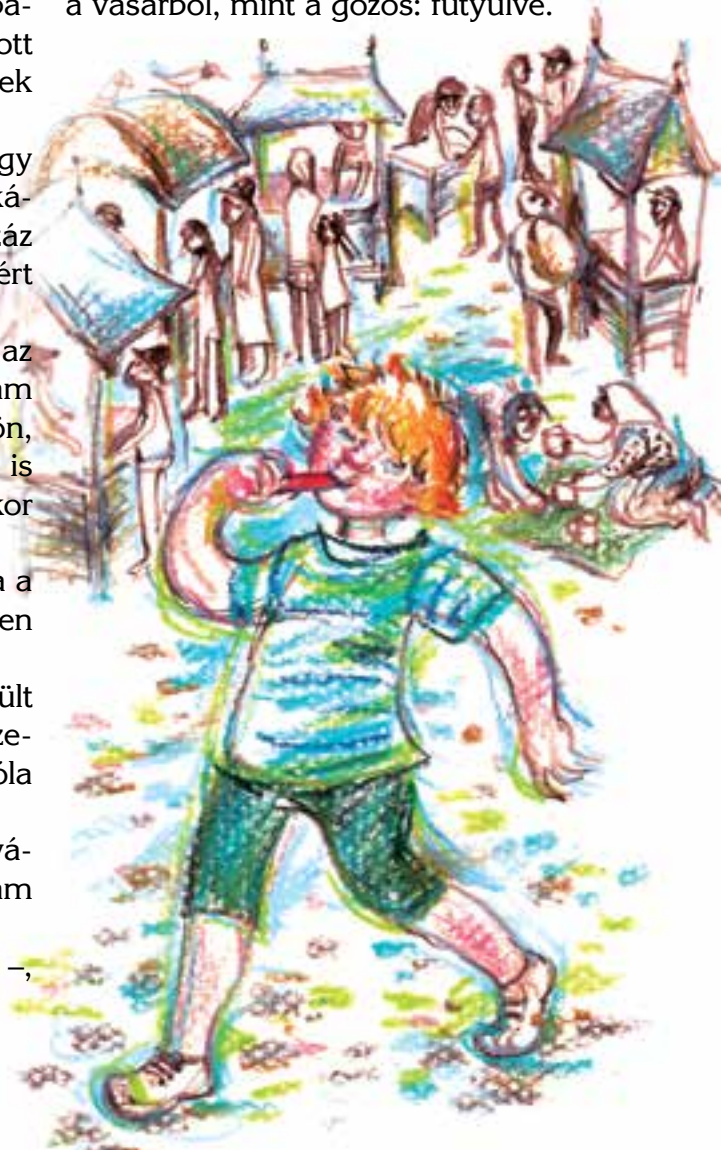
– Nini – nevetett édesapám –, hazakerült a krajcárom. Reggel kaptam a helypénzszedőtől, aztán itt a karimáján lekapartam róla a penészt: azt néztem, jó pénz-e.

– Jó ez, csak volna belőle egy tarisznyával – mondta a juhász –, én az előbb kaptam valami kovácslegénytől. Sajtot vettem tőlem.

– No lám – csudálkozott édesapám –,

pedig én egy bosnyáknak adtam reggel a penészes krajcárt, mikor botot vettem tőle.

Ilyen gyorsan forog a vásárban a pénz. Énnálam se ért rá megmelegedni a penészes krajcár. Lovat nem adtak érte, vettem rajta cukor-fütyülőt. S úgy mentem haza a vásárból, mint a gőzös: fütyülve.

DERÜLJ, DERÜLJ!

PETŐFI SÁNDOR

Szeget szeggel

Részlet

Jaj, a hátam, jaj a hátam
Odavan!
Szomszéd bácsi kiporozta
Csúfosan.
Átkozott a görcsös füttykös
Somnye!e!
Mellyel engem oly pogányul
Csépele.
Mért is tart hát kertet s benne
Körtefát?
És az Isten rá gyümölcsöt
Minek ád?

Csábítólag kandikált a
Körte rám;
Csábjait ki már sehogysem
Állhatám.
Átugortam a palánkon –
Átesém!
Hogy megingott bele májam
És vesém.
S nem elég ez;
szomszéd bácsi

Rajtakap,
S akkor jött még a valódi
Haddelhadd.
Én teremtőm! mért is értem
E napot?
Megrakott, hogy
minden csontom

Ropogott.
Nesze, monda, nesze másik,
Harmadik!
És a Mindentudó tudja,
Hányadik.

A hinta meg a körtefa

Népmese

Egyszer volt, hol nem volt, volt egy öreg gazdaember. Annak az öreg gazdaembernek a kertjében volt egy körtefa, s azon a körtefán szép nagy körték termettek. A szomszédjának keskeny udvara volt, az istálló jó hátul volt, éppen a körtefa iránt.

Annak a szomszéd embernek volt egy nyolcévesforma huncut fia. Szúrta a szemét, hogy mennyi körte van az öregember körtefáján. Egyszer, amikor átlesett a kerítésen, látta, hogy az öregember ott fekszik a körtefa alatt, a kalapja a szemére van téve, s a pálcája mellette.

Töprengedett a gyerek, hogyan juthas-

son a körtékhez. Elment, megkereste a kenderkötelet, amelyikkel az apja kötötte le a szénát a szekéren, s a csúrgerendára felkötötte, úgy csinált hintát magának.

A hinta olyan hosszú volt, s az udvar olyan keskeny, hogy ha hajtotta magát, éppen odaért a körtefához. Ahányszor odaérkezett, leszakított egy körtét, s amíg visszament, beletette a zsebébe. Megint hajtotta, leszakított egyet, betette a zsebébe. Két jó nagy zsebe volt.

Na de a kötél vásott volt, s a gyerek is megnehezedett a sok körtétől. Mikor legközelebb meghajtotta magát, s éppen odaérkezett a körtefához, hát elszakadt a kötél,

s – zsuppsz! – a gyerek leesett. Éppen rá az öregemberre.

Az öregember felszökött, fogta a pálcáját, s jól rávert a gyerek fenekére.

A gyerek kifutott az utcára. Hát az utcán éppen vásár volt. Megállott a hídon, tapogatta a fenekét, s ezt gondolta: „Hát megnövök én még, s akkor visszaadom annak a kapzsi öregnek, amit kaptam.”

Ahogy ott tűnődik a gyerek, hát éppen arra járogatott egy ember léggömbökkel. Sok léggömb volt összekötve, úgy vitte őket az ember, s árulgatta.

Közben odaérkezett a kocsmá elé, megkötötte a léggömböket a karfához, s bement hogy igyék egy deci pálinkát. A gyerek hamar odafutott, s eloldotta a léggömböket.

Az ember látta ezt, és a kezében a decissel futott ki, mert tudta, olyan erősek a léggömbök, hogy a gyereket, ha eloldja őket, elrepítik.

Mire odaérkezett, a gyerek már a levegőben volt. Utánakapott, de nem érte el

a gyerek lábát. Elvitték a léggömbök a huncutját.

A szegény gyerek tartotta, tartotta egy darabig a léggömböket, de hamar elfáradt a keze, s eleresztette. Egy asszony a hídon egy nagy kosár tojást árult, s éppen arra a kosár tojásra esett a gyerek. Az összes tojás pocskékká ment. Megfogta az asszony, jól megdöngölte a gyereket, s addig nem eresztette el, amíg oda nem jött az apja s az anyja. Meg kellett fizessék a tojásokat. Jött a léggömbös ember, az is tartotta a tenyerét, meg kellett fizessék a léggömböket is.

Hát a szülei megszidták a gyereket alaposan, de magukban örültek, hogy se keze, se lába nem törött, semmi nagyobb baja nem történt. Éldegéltek tovább, s máig is élnek, ha meg nem haltak.

DÖME ZSUZSA

Kuty napló

Belejövök, mint kiskutya az ugatásba

Újdonsült gazdimék a megérkezésem utáni első néhány órában örömben fűnek-fának mutogattak. Temérdek látogató fordult meg az udvarunkon, se vége, se hossza nem volt a környékbeliek rohamának. Mindenki engem akart látni, simogattak, elhalmoztak sípolós játékokkal, kockacukorral, keksszel.

Mikor már elegendem lett a véget nem érő ajnározásból, egy félreeső zugba kuporodtam, és búnak eresztettem a fejem. Félttem a sok ismeretlen szagtól, hangtól, kéztől, meg aztán honvágyam is volt: visszavágytam régi, nyugodt kuckómba.

– Kell neki egy kutyaház – fejtette meg Kisgazdim levertségem okát. A párja rögtön nekiállt deszkákat és szerszámokat keresni,

s összetákolt nekem egy ideiglenes hajlékot. Ez a sebtében fabrikált, szépnek egyáltalán nem mondható házikó küllemében inkább formátlan hidasra, semmint kutyaházra emlékeztetett. Nem is voltam hajlandó magamtól beleköltözni, erőszakkal tuszoltak bele. A deszkákból és a házamba rakosgatott, szomszéd gyerekek által hozott játékokból áradó ismeretlen szagok alaposan összekeverték a szimatomat, megingatták a biztonságérzetemet. Gombóccá gömbölyödve reszkettem a jobb hátsó sarokban.

Alkonyatkor elcsitul körülöttem a zsvíj. A környékbeli lurkók – nem bírván kivárni, míg előbújok vackomból – más elfoglaltságot kerestek maguknak, csak a gazdimék ültek komolyan a bejáratommal szemben, találgatva, miért vagyok ilyen búval-bélelt.

– Edény is kell neki. Ivóvíznek meg etetőedénynek – jelentette ki Kisgazdim. Rögvest terülj-terülj asztalkát varázsoltak házam képzeletbeli teraszára. Csüggedten néztem az igyekezetüket, nem nagyon méltányoltam szorgoskodásukat. Így ültünk egy darabig, tanácstalanul méregetve egymást, amikor hazaérkeztek az akkor már ifjúkoruk küszöbén álló „gyerekek”. Mivel az ő kedves igyekezetük sem tudott kimozdítani házamból, ahol változatlan egykedvűséggel gubbasztottam, Vera hirtelen jó ötlettel rukkolt

elő. Nórival együtt elbújt a fák, bokrok mögé, s nekem meg kellett keresnem őket. Harsány öröm és sok dicséret fogadta minden egyes akciómat. Így bújócskáztunk sötétedésig az udvaron.

Ez volt az első játék, amit megtanultam. Azt hiszem, belejövök, mint kiskutya az ugatásba.

Orromnál fogva

Mindig is izgatott, hogy az a sok jövő-menő járókelő hova siet. Kicsi voltam még, nem tudtam, hogy a felnőttek dolgozni, a gyerekek iskolába, a kutyák csatangolni járnak. Csak én nem jártam sehova. Feltűnt, hogy aki elmegy a kerítésünk mellett, az rendszerint néhány óra múlva vissza is tér. Miért jön vissza, ha elmegy? És miért megy el, ha úgyis visszajön? – tűnődtem korán reggel ezen az *Esti kérdésen*, de mint ahogy Babits Mihály sem tudott felelni magának: „Miért nő a fű, hogyha majd leszárad? Miért szárad le, hogyha újra nő?” – én sem tudtam válaszolni saját kérdéseimre. Csak azt tudtam, hogy már egy hónapja itt élek, és tovább a saroknál még nem jutottam.

Érdekelt pedig a világ, ahonnan időnként szokatlan zajok, fények érkeztek ideiglenesnek szánt, de aztán mégis tartósnak bizonyult hajlékomba. Nóri is például minden reggel útnak indult valamilyen rejtélyes helyre. Úgyhogy egyszer a Nóri szempontjából óvatlan, számomra azonban a legmegfelelőbb pillanatban kisurrantam a kapun. Észrevette, hogy a nyomába eredtem, de hiába próbált hazaküldeni, nem tágitottam mellőle. Mivel vissza nem fordulhatott, mert elkésett volna a munkahelyéről, egészen a piacig mentünk. Ott Nóri felszállt egy furcsa, ijesztő tákolmányra. (Ilyent még nem pipáltam, mifelénk akkor még nem jártak buszok.)

Ej, pedig olyan jól indult az egész! Pedig mi is felfedezhettünk volna valamit, mint Micimackó! – bosszankodtam magamban.

S most itt vagyok világraszóló felfedezés helyett a pusztá felismeréssel: errefelé elég nagy a forgalom.

Tettem pár lépést a busz után, aztán elindultam. Mentem, amerre láttam. Mehettem volna egyenesen haza, de kíváncsiságból inkább leírtam egy-két vargabetűt. Tócsákon, útke-resztesződéseken keltem át, gödrökben hemperegtem, ismeretlen szagokat szimatolgattam, gondtalanul ténferegtem erre-arra. Csavarogtam, mint falusi kutya a nagyvárosban.

Ha időérzésem cserben is hagy időnként, éhségérzetem pontos jelentkezésére biztos számítani lehet. Korgó gyomrom pontban hétkor eszembe juttatta, hogy reggeli előtt indultam felfedezőútra. Mit volt mit tenni, hazafelé vettem az irányt.

Előbb értem haza a kóborlásomból – ez is az én fürgeségemet bizonyítja -, mint kétségbeesett gazdimék a keresésemből.

Másnap kaptam egy pórázot. A kiscsajom felettébb túlzó véleménye szerint azóta én vezetem orromnál fogva az egész családot.

SZŐCS MARGIT

Zorgó

Perzselő kedvében volt a nap. Zorgó kutya szomjasan lihegett az eperfa arasznyi árnyékában. Vizesedénye üresen ásított mellette. Hűsölni lett volna kedve, a folyóhoz szaladni, de lánc fogva tartotta. Irigykedve nézte Kárót, a szomszédék német juhászát, hogy naphosszat nyargal föl-alá, és zamatos csontokat ropogat a kerítés tövében.

Ajtónyikorgás fúródott a délutáni csöndbe. Benő csoszogott elő a rozoga házból, reszkető kezében vizespalackkal és tejbe áztatott kenyérral. Zorgó szomorúan nézte böjtös ételét, de nem számíthatott egyébre, mivel gazdájának nem telt többre. Alighogy bekapta az első falatot, nyávogás kacskaringózott a feje fölött:

– Miáááá, miilyen felséges illatok! Miiiiióóóta fáááj a fogam egy kis tejbepapira! – kornyikálta a hang gazdája, és azzal zsupsz, már le is ugrott a faágról, pontosan az edény mellé.

Zorgó fenyegető morgással fogadta a hívatlan vendéget.

– Miiiiiilyen barátságatlan vagy – miákolta Helga, a háromlábú kóbormacska, miközben kihátrált a vészhelyzetből.

A kutya folytatta az evést, de fél szemét a macskán tartotta. Helga nyálcsorgatva bővölte az üresedő edényt, bordái átütöttek tépett bundáján, hasa, mint óriás batyu, a földet söpörte. Zorgó abbahagyta a falatozást, száját körbenyalva leheveredett a fa

tövébe, és úgy tett, mintha szundikálna. A tál alján egy kis maradék fehérlett.

Helga bátorságra kapott, és egyre közelebb merészkedett a tálhoz. Amint az edényhez ért, mohón látott a falatozáshoz mindaddig, míg elfogyott az ételmaradék. Végül fényesre nyalta a tányért. Éppen a nyújtózkodásnál tartott, amikor hasában titokzatos mocorgás kezdődött.

Zorgó félig lehunyt pilláin át fürkészte az éhenkórász vendéget; haragja elillant, mert a lánc fogságában a macska volt az egyetlen társasága. Akkor sem mordult, amikor Helga egy váratlan, merész ugrással mellső lábai között termett. Tétovázott ugyan, hogy tanítsa-e móresre a pimasz betolakodót, de inkább befúrta orrát a puha macskabundába, és elaludt.

Nemsokára cérnahangokra és karmolászásra ébredt. Azt hitte, hogy még mindig álmodik: szeme előtt hét apró gomolyag nyávikolt. Helga boldogan feküdt, vaksi kiscicáit szoptatta. Zorgó megszaglásztta az újszülötteket, elégedetten vakkantgatott.

Másnap Benő azt hitte, hogy kutyája egy levadászott macskatetemmel játszik. Éppen megdicsérni készült, ám ahogy közeledett, látta, hogy a macska nemhogy nem halott, hanem anyává lett, és egy halom apróság moco rog körülötte. Lángot vetett a méregtől:

– Sicc el innen, takarodjatok! Nálam az egerek is éhen haltak. Nincs szükségem ingyenélőkre – kiabálta, seprűnyéllel hadonászva a macskák felé.

Zorgó felpattant, kivicsorította fogsorát, és olyan félelmeteset morgott, hogy gazdája jobbnak látta visszavonulni.

– Ebadta kutyája, ez a hála, amiért eltarthatok? No megállj, úszótanfolyamra küldöm az egész macskapereputtyot – fenyegetőzött Benő, és visszacammogott a házba.

Ettől kezdve kivirultak a kutya napjai: élvezettel dajkálta a kölyköket, és ételét megosztotta a sántikáló anyamacskával. A kiscicák le-föl mászkáltak, csúszdázta rajta, Zorgó vigyázott, hogy ne kerüljenek Benő közelébe.

Egy reggel a kutya nagy hangzavarra ébredt. A cicák éhesen nyávogtak, de az

anyjuk nem volt sehol. Eljött a dél is, Helgának nyoma veszett. Zorgó ugatott, nyüszített, indult volna a macska keresésére, de fogva tartotta a láncc. A kicsik már berekedtek a sírástól. Az udvaron két alak közeledett: Benő jött a szomszédal, kezében hálóval és zsákkal.

Zorgó rosszat sejtve ugrott talpra. A cicák is megszeppentek, és felszaladtak a háttára.

– Dobd rájuk a hálót, én meg tartom a zsákot – mondta Benő a szomszéd férfinak.

A kutya érezte, hogy nincs vesztegetni való ideje. Hátán a macskákkal akkorát rántott a láncon, hogy az elszakadt. Villámként száguldott a folyóig.

– Nem akarunk úszótanfolyamra járni – nyávogták a kutyaoló kiscicák, amikor meglátták a hatalmas vizet.

– Semmi pánik, csak tutajoztok egy kicsit. Túl kell jutnunk a folyón, hogy biztonságban legyünk – nyugtatta Zorgó a megremült utasokat, s azzal bele is csobbant a vízbe.

A túlparton végre kifújhatták magukat. Korgó hassal heverésztek a napon.

Nemsokára a szomszéd falu irányából egy jól táplált, fekete házimacska, Zenóbia közeledett. Izgatottan loholt, alig bírt megszólalni:

– Jaj nekem, elrabolt kicsinyeim nyávogását hallom mindenfelől! Macskahangon kesereg a szél, sírdogál a folyó. Hol lehetnek drága kölykeim? Szívem megszakad, tejem elapad... – keseregte Zenóbia.

Zorgóék részvétellel hallgatták az elárvult anyamacskát. A cicák leugráltak a kutya hátáról, és vigasztalásként addig-addig simultak, dörgölöztek Zenóbiához, míg a macska lefeküdt, és felkínálta emlőit a kis árváknak.

Ettől kezdve Zenóbia rendszeresen kijárt a parti fűzek alá szoptatni, játszani. Ilyenkor a kutya a falut járta, élelem után kajtatott.

Egy őszi délután Zorgó békésen pihentetett a szomorúfűz árnyékában. A macskák fölötte ringatóztak a faágakon. Nem vették észre a lábujjhegyen, lasszóval, kampós bottal, hálóval közeledő sintért, Zebulont. Repült a lasszó, s célba talált. Zorgó arra ébredt, hogy hurok szorul a nyakára. De már nem volt ideje védekezni, mert Zebulon egy ugrással mellette termett, hálójába burkolta, és győzelmes vigyorral szemlélte zsákmányát. Csakhogy a vigyor azon nyomban ordítássá torzult, mert a macskák az ágakról rávetették magukat, karmikat bemélyesztették fejbőrébe, hátába, és olyan harapásokkal csipkézték fülét, orrát, hogy rémületében a folyóba vetette magát.

Azóta is ott úszkál, kerüli a szárazföldet, mert tudja, hogy a macskabosszút csak a vízben úszhatja meg szárazon.

KINIZSI PÁL

Kinizsi Pál

Fadrusz János kolozsvári Mátyás-szobrán a csatából győztesen hazatérő királyt négy hadvezére veszi körül. A legdaliásabb köztük Kinizsi Pál. Sodronyíngben, kezében magasra emelt zászlóval kiáltja: Éljen a király! Őt magát is ugyanilyen rajongó szeretettel éljeneztek seregei, hiszen soha egyetlen csatát sem veszített el, s ez a világtörténelemben is páratlan teljesítmény.

Mátyás korának legnagyobb hadvezérét nemcsak katonai tehetséggel, éles ésszel, bátorsággal, hanem rendkívüli testi erővel is megáldotta az Úr. S mivel mindehhez lelki nagyság, király- és hazaszeretet is társult, alakja már életében legendássá nőtt.

Származásáról nem sokat tudunk, de az adatok helyét kitölti a mondai hagyomány. Talán bihari kisenemesi katonacsalád sarja? Talán molnárlegény, aki malomkőről kínálja a kupát a szomjazó Mátyás királynak?

Az biztos, hogy hírét-nevét, rangját, vagyonát kardjával szerezte. Máramaros és Temes vármegye ispánja, országbíró, a déli végvárak főkapitánya lett, érdemeiért megkapta a bárói címet, Vázsony és Somló várát.

Magyar Balázs

17 évesen állt be Magyar Balázs seregébe, rövidesen alvezére, majd vezértársa lett. Az ősz szakállú, öreg hadfi, aki a kolozsvári szobron Kinizsi mellett talpig páncélban, levett sisakkal néz fel a királyra, nem más, mint Magyar Balázs. Egymás mellett állnak, hiszen nemcsak harcostársak: Kinizsi Magyar Balázs leányát, Benignát vette feleségül, és apósa fiává fogadta őt.

1480-ban a török 132 hajóval megtámadta Itáliát, hogy elfoglalva Otrantót, majd Nápolyt, Rómáig meg se álljon. A pápa és II. Ferdinánd nápolyi király Mátyástól kért segítséget. A 2200 fős magyar huszársereg, élén az akkor már 70 éves Magyar Balázssal elvágta a külvilágtól az otrantói török őrséget, és elfoglalta a város vízellátását biztosító forrást. A törökök víz nélkül rövidesen megadták magukat, s nem is próbálkoztak többé itáliai partraszállással.

Otranto nevét jegyezzétek meg, mert négyszáz év múlva újabb magyar hőstett helyszíne lesz. Legyetek büszkék arra is, hogy hálából, amiért megmentettük őket, az olaszok Fontana degli Ungherinek, a Magyarok Kútjának nevezik azt a forrást.

Kinizsi Pál legbravúrosabb győzelmét Kenyérmezőnél aratta.

1479-ben egy 35–40 000 fős török sereg Isza pasa vezetésével betört Erdélybe, és feldúlta Szászföldet. A választ október 13-án Kinizsi Pál adta meg nekik a kenyérmezői csatában.

Az ütközetet Báthori István erdélyi vajda és székely ispán kezdte meg. (Száz évvel korábban élt, és csak távoli rokona Báthory István erdélyi fejedelemnek és lengyel királynak.) Vitézei elszántan aprították a rettenetes túlerőben levő ellenséget, de ren-

**Melyik nagyerejű
hősünk harcolt még
Itáliában Nagy Lajos
királyunk seregében?**

Ki a negyedik hadvezér Fadrusz János kolozsvári szoborcsoportján?

det nem tudtak vágni benne, mert mindig újak jöttek, és a székely sereg egyre fogyott. Teltek az órák, és Kinizsi délvidéki hadai nem érkeztek. Báthori lova elbukott, a vajda megsebesült. Ám ebben a kétségbeejtő pillanatban felharsant Kinizsi harci kürtje: „Tarts ki, bajtársam, megmentelek!” Páncélosai szétverték az ellenséget. Maga Kinizsi a Báthorit szorongató török gyűrűre vetette magát: senki nem menekülhetett haragja elől.

Örülni, mulatni is tudott. A fényes győzelem utáni jókedvéről is monda született. A következő oldalakon olvashatjátok.

Kinizsi Pál élete nagy részét a harctéren töltötte, európai hírű hadvezér, titáni erejű katona volt. De akár hiszitek, akár nem, páncélja érzékeny, istenfélő, művészetpártoló, építő, értékteremtő embert rejtett.

Amikor hűségéért Mátyástól megkapta Vázsony várát, az csupán egy lakótorony-

Báthori István

aki ugyanolyan nemeslelkű adakozó volt, mint Kinizsi.

Kettejük műveltségére, tudatos magyarságszolgálatára vall, hogy – Mátyás királyunkhoz hasonlóan – az egyetlen magyar alapítású szerzetesrendet, az ősi tudást őrző pálosokat támogatták. Gondoskodásuknak, gazdag adományaiknak köszönhetően a vázsonyi kolostorban felbecsülhetetlen értékű kódexeket, kézzel írott, iniciálékkal, miniatűr festményekkel díszített könyveket írtak, rajzoltak, kötöttek bőrbe a szerzetesek.

Ha azt mondom, törökverő hős, Hunyadi János, Zrínyi Miklós neve jut eszedbe.

Ha azt mondom, nagy magyar hadvezér, Bulcsut, Hunyadit, Bercsényit sorolod.

Ha azt mondom, rettentő erejű vitéz, Botond, Szent László, Toldi Miklós tetteit idézed.

Ha azt mondom, a legbőkezűbb magyar kultúrapártoló, Mátyás királyra, Széchenyi Istvánra, Wesselényi Miklóstra gondolsz.

De ha azt mondom, mindezek egy személyben?

– Ilyen nincs – vágta rá, míg el nem olvastad mesémet. De most, remélem, azt feleled büszke csodálattal:

– Termelt ilyen magyar is: Kinizsi Pál.

Zsigmond Emese

Küldjétek el Kószabósza kérdéseire a választ egyénileg vagy az osztállyal közösen, papíron vagy villámpostán. Két hónap múlva eláruljuk a megfejtést és a három szerencsés nyertes nevét.

Mátyás király vezérei legyőzik a törököt

Bonfini krónikája nyomán

Amikor Mátyás meghallotta, hogy Szendrő körül török sereg gyülekezik, mindjárt követet küldött a Délvidék kapitányához, Kinizsi Pálhoz és az erdélyi vajdához, Báthori Istvánhoz, hogy a török ellen felkészüljenek.

A vezérek sem késlekedtek: a határokat megerősítették, aztán kémeket küldtek mindenfelé, hogy a török szándékát megismerjék.

A kémek csakhamar azt jelentették, hogy Ali bég megindult hatvanezer törökkel Erdély ellen.

Báthori vajda bátor lélekkel megindította seregét a török ellen. Eközben sűrűn küldözte a futárokat jó társához, Kinizsihez, hogy míg ő előről támad, Kinizsi hátulról kerülje meg az ellenséget.

Amikor a törökök Kenyérmezőhöz érkeztek, nem messze Gyulafehérvár városától megálltak, és bevárták a vajda seregét.

Báthori István így szólt seregéhez:

– Vitézlő társaim! A törökök céltalan háborút viselnek a telhetetlen császárért és a zsákmányért. Mi a legszentebb hadat vívjuk a hazáért, gyermekeinkért és asszonyunkért.

Ezért vagy az utolsó szálig levágjátok az ellenséget, vagy becsülettel és dicsőséggel haljatok meg! Báthori István mindenütt veletek harcol, ma vagy győz, vagy az égiek vendége lesz!

A vajda felállította a sereg két szárnyát, ő maga vértés lovasaival középen helyezkedett el. Erős hátvédet hagyott, és mind a két szárny elé két-két lovascsapatot rendelt.

A két sereg előretört, és nagy hevességgel összecsapott.

A folyóparton szászok állottak, ezek nem bírták a török támadást feltartóztatni. Veszedelembe kerültek a bal szárnyon harcoló székelyek is. Ekkor a vajda megindította a négyszögbe állított lovasságot. Megsarkantyúzta lovát, de a ló az első lépésnél elbukott vele.

Ezt a vitézek rossz előjelnek tartották, és arra kérték a vajdát, vonuljon vissza a közeli Szászbányára, de ő így szólt:

– Ne féljete az előjelektől, kövessetek bátran, bajtársaim! A ló a sebeiktől borzad, de seb nélkül nincsen háború. Higgyétek el, ez a ló még ma győztesen hoz vissza!

Ezekkel a szavakkal ráront a törökre. A csüggedőket bátorítja, és olyan heves támadást intéz a török ellen, hogy az első csapatokat azonnal legázolja.

Amikor Ali bég ezt meglátja, mindjárt egyesít négy török csapatot, és azok élén maga száll szembe a vajdával. Vitéz vitéz ellen, vezér vezér ellen harcol.

Már hat seb borítja a vajdát, lova is megsebesült, a holttestek egészen körülveszik. Hull a török, de helyébe ezer özönlik azonnal.

Már egészen reménytelenül küzdöttek a túlerővel szemben, a török a visszavonulás útját is elzárta, amikor a hegytetőn megjelent Kinizsi Pál négyszögbe állított vérteseivel.

Nagy trombitaharsogással ráront a törökre. Már az első rohammal elsöpri a török hadsort. Kinizsi Pál két kardot vesz a kezébe, és mint az üvöltő oroszlán rohan előre. Fegyverétől úgy hull a török, mint a fűszál.

– Hej, Báthori, hol vagy, Báthori? – dörög a szava. – Élsz-e még? Én vagyok itt, Pál, érted és a haza üdvéért halni kész!

– Itt vagyok, Pál, itt vagyok, még élek, de sok seb borít engem, s már fenyeget a halál, ezért te légy a haza oltalmazója!

Ekkor Kinizsi legázolta a vajda csapatát szorongató ellenséget. A törökök futásnak eredtek, úttalan utakon menekültek, de a magyarok üzték őket síkon és hegyekben.

Maga Ali bég hirtelen ruhát cserélt, és a hegyek közé menekült.

A magyarok győzelmi lakomára sereglettek egybe. Testük felüdült a bőséges ételtől, lelkük felvidult az örömtől és a bortól. Vitézi dalokat énekeltek, táncra perdültek. Fegyveresen járták a katonatáncot.

Kinizsi a kör közepébe ugrott, egy törököt a jobb kezében, egyet a balban, egyet pedig övénel fogva a fogával tartott, úgy járta táncát.

Másnap társaik holttestét közös sírba temették. A magyarok közül nyolcezeren estek el, a törökök harmincezer katonát vesztettek.

A két hős vezér, Báthori István vajda és Kinizsi Pál ujjongó sereggel tért vissza Gyulafehérvárra, hogy jelentsék Mátyás királynak: a törököket mind egy szálíg levágták.

NAPSUGAR

-BÉLYEG-
GYŰJTEMÉNYEK

Magyarlóna, Molnár Csilla tanítónő osztálya

Székelyudvarhely,
Benedek Elek Líceum,
Kapusi Emese és
Dávid-Szabó Cecília
osztálya

Csíkmenaság,
Kolcsár Mária
tanítónő osztálya

Négyfalu,
G. Moroianu Iskola, Máthé
Izabella tanítónő osztálya

Kápolnásfalu,
Lőrincz Ildikó Katalin
tanítónő osztálya

Gyergyószentmiklós,
Vaskertes Iskola, Szlávis
Erika tanítónő osztálya

Szalacs,
Gellén Beáta tanítónő
osztálya

Mikola, Bakos Anna
tanítónő osztálya

Brassó,
15-ös Iskola,
Ferencz-Nagy
Mária tanítónő osztálya

Szászrégen,
A. Maior Iskola,
Bíró Lilla tanítónő
osztálya

Madéfalu,
András Zsuzsa tanítónő
osztálya

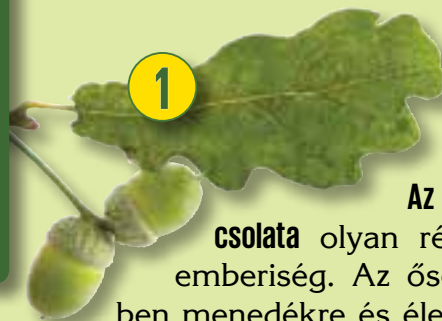
NAPSUGÁR

ÓRAREND

	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					

Az erdő

Az ember és az erdő kapcsolata olyan régi, mint maga az emberiség. Az ősember a rengetegben menedékre és élelemre, korunk zaklatott embere testi-lelki felfrissülésre talál. A hatalmas fák közt mintha egy katedrális boltívei borulnának fölénk.

Európában 51 lombhullató fajjal él. Ezek közül legismertebbek a tölgy, a bükk, a gyertyán, a juhar, a nyárfa, a nyírfa, az éger, a szil, a kőris. A fák nemcsak a törzs, a korona, a levelek nagyságában és alakjában, hanem a levelek színében is különböznek egymástól. Ez nyáron nem látszik, mert a klorofil zöldje elfedi a gazdag színpalettát. Ősszel, miután a klorofil lebomlik, láthatóvá válik a lombok tarkasága. Ez azonban nem tart sokáig: a levelek elszáradnak, és hullanak.

Az avarszőnyeg tömege az északi féltekén eléri a 40 milliárd tonnát. Ha a lehullott falevelek nem bomlanának el, néhány év alatt az avarszőnyeg a fák csúcsáig emelkedne. A természet azonban gondoskodik arról, hogy ez ne következzen be. A rothasztó baktériumok, gombák, csigák, férgek munkájának köszönhetően az avar lassan felbomlik, termőtalaj lesz belőle, amelyből új élet sarjad.

Az erdő szintekre tagozódó, összetett életközösség, amelyben minden élőlény léte szorosan összefügg. A talaj szintje felett az erdei virágok nyílnak kora tavasszal, amikor a fák ágai még csupaszok, így átengedik az éltető napfényt. Nyáron a fák alatt árnyékkedvelő gombák, páfrányok, mohák nőnek, csak a tisztásokat borítja virágszőnyeg.

A következő szint a bokrok, cserjék világa. Itt terem a mogyoró, málna, bodza, kökény, vadrózsa, berkenye.

A legfelső szintet a fák uralják. Lomkoronájuk összefüggő boltozatot alkot.

Az erdő sok állatnak nyújt otthont. Kis és nagy emlősök, odúlakó és fészekrakó madarak, hüllők, rovarok élnek benne.

Az embernek is számtalan ajándékot tartogat: házához, bútorához fát, asztalára gyümölcsöt, gombát. **Az erdők fontos oxigénforrások,** és az éghajlat szabályozásában is jelentős szerepük van.

AKÁC

BÜKK

FENYŐ

Kisköpe

Madarat tolláról, fát a leveléről.
Párosítsátok a nevet a számmal.

Havonta
3 díjat!
Szerző: [illegible]

A fák életkorát évgyűrűk száma árulja el.
A fa ugyanis minden évben egy újabb évgyűrűt növeszt, aminek vastagsága a környezeti feltételektől függ. Ha sok a csapadék, az évgyűrű szélesebb lesz, szárazság idején keskeny évgyűrű fejlődik. Az évgyűrűk tehát a hajdani időjárásról is mesélnek. Az öreg fák törzse vastag, magasságuk elérheti a 30–40 métert.

Európa legidősebb fája egy Görögországban élő fenyő. 1075 éves lehet. Adonisznak nevezték el, aki a szépség, az örök megújulás istene.

A földön körülbelül 3000 milliárd fa élhet. Ez talán soknak tűnik, de valójában az erdők riasztóan fogynak a felelőtlen kitermelés, a vízhiány, a tűzvészek, a vegyszerek miatt.

Valaha Európa nagy részét erdők borították. Erdély latinból származó, Transsylvania neve erdőn túlit jelent.

Az erdőállomány kiirtása elsivatagosodáshoz vezet. A lekopasztott hegyoldalokról árvizek és sárlavinák zúdulnak a völgyekbe. Az erdővel együtt pusztulnak el lakói is, az élővilág szegényebbé, a táj sivárabbá válik.

Ha élni akarunk, és felelősséget érzünk az utánunk jövő nemzedékek iránt, **védjük** és szeressük **erdeinket!**

BITAY ÉVA

6

JUHAR

TÖLGY

FŰZ

7

VADGESZTENYE

Mit gondol...

a kutyus?
A legréfásabb ötleteket közöljük.

- Anya, zárd el a csapot, így se szőr, se bőr nem marad rajtam.
- Nem tudom, ki találta fel a fürdést, de ha ráakadok, megharapom.
- Már nagy vagyok a puszihoz, anya! Meg ne lássák a lányok, mert kinevetnek!

Kálmán Kinga, Kovács Péter, Seprőd;
Deák Panna, Székelyudvarhely;
Jankó Hajnalka, Torja; a sepsiszentgyörgyi
Mikes Kelemen Líceum IV. A,
a Várad József Iskola II. E; a szatmárnémeti
Református Gimnázium III. osztálya;
a csíkszentgyörgyi IV. A; az ivói III–IV.
osztály, valamennyien tavalyiak

MIT GONDOL AZ OROSLÁN-MAMA? HÁT A KÖLYKE?

A májusi képünkhöz érkezett ötletekből:

– Mibe másztál már megint bele? Várj, rögtön lecsutakollak.

- Minek mosdani? Úgyis megint összekenem a bundám.
- Ne nyalj ilyen erősen, inkább kiállok az esőbe, mama.
- Minek annyit piperézni engem? Nem vagyok én lány!
- Tudom, anya, hogy szeretsz, de olyan szúrós a nyelved, és mindjárt felborítasz.

Kvak és a bütyköshattyúk

1

Itt van október, kis barátaim!

Vándormadaraink messze szállnak, az itthonmaradók felkészülnek a télre. Költözik az a fejedelmi szépségű madár is, amelyet be szeretnék mutatni nektek.

A bütyköshattyú nevét onnan kapta, hogy az idős madár csőre tövéénél, a fekete foltban egy bütyök dudorodik. A hímeknél ez a dudor nagyobb. Fiatal korában tollazata barna (3), hároméves kora után világosodik ki. Ilyenkor még semmi sem látszik a bütyökből.

Fogságban akár 50 évet is élhet, de szabadon ritkán találni hét évnél idősebb példányt. Kitűnő repülő (1), leszálláskor szinte végigsiklik a vízben (2) így csökkentve sebességét. Vonuláskor akár 1000 km-t is képes megtenni.

A világ sok országában találkozhatunk vele, néhol díszmadárként tenyésztik. Ha bőséges táplálékot kap, a parkok védett tavaiban vészeli át a telet. Nagy veszélyt jelent számára az emberi felelőtlenség: ha elkezdjük, majd abbahagyjuk etetésüket, télen éhen pusztulnak, vagy a vízben keresve élelmet a tóba fagynak.

A hattyú növényekből épített fészke akár 2 négyzetméteres is lehet, valóságos kis szigetként úszik a vízben. 6-7 tojásából 30 nap költés

2

3

után bújnak elő fiókáit, 3 hónapos korukban már önállóak lesznek. Amikor a hattyú vedlik, egyszerre hullnak ki evező- és farktollai, emiatt egy hónapig röpképtelenné válik.

Táplálkozási módjuk különböző. Van úgy, hogy fejüket, csőrüket alig a vízbe dugva halásszák ki a vízinövényeket, kagylókat, férgeket, apró halakat. Máskor percekre a mélybe buknak, csak a farkuk kandikál ki a vízből (4). Ilyenkor egyikük mindig őrködik. Ezt a képet álcázó ruhában kellett elkészítenem, hogy beleolvadjak a környezetbe, és meg ne zavarjam őket.

Legközelebb miről meséljek? BRRREKKK!

Írta, rajzolta, fényképezte
KOVÁCS RÉKA RHEA

Troszek Eszter,
Zabola

Porzsolt Janka,
Sepsiszentgyörgy

Zoltáni Márk,
Sepsiszentgyörgy

Fikó Kinga Melinda,
Szászrégen

Rejtvénypályázat

Egy népdal első sora a megfejtése októberi pályázati rejtvényünknek. Ezt a mondatot küldd el a szerkesztőség címére – saját nevedben, ha egyénileg pályazol, osztályod nevében, amennyiben közösen oldottátok meg a feladatot. Öt könyvjutalom várja szerencsés gazdáját!

A Rejtvénykirály

Tóth Eszter,
Négyfalu

1	E				M	S		H					
9													
13													
17													
	Ő												K
						T							
27													
31													
35				Ó		S	T						

VAJNÁR ILONA rejtvénye

VÍZSZINTES

1. A megfejtés
5. Égéstermék
9. A magasba lendít
10. Z!
12. Megfagyott harmat
13. Kacat
14. Esztelen, buta (DŐRE)
16. Sír
17. Szemenként válogat
19. Vásznot készít
21. Ház befedése
24. Borul
25. Rendőr
27. Tagadószó
28. Perui tevéféle
30. Mindenkinek van, család is, kereszt is
31. Juttató
33. Román gépkocsik jele
34. Ilyen közlekedés a repülőgépeké
35. Rövid ujjú trikó

FÜGGŐLEGES

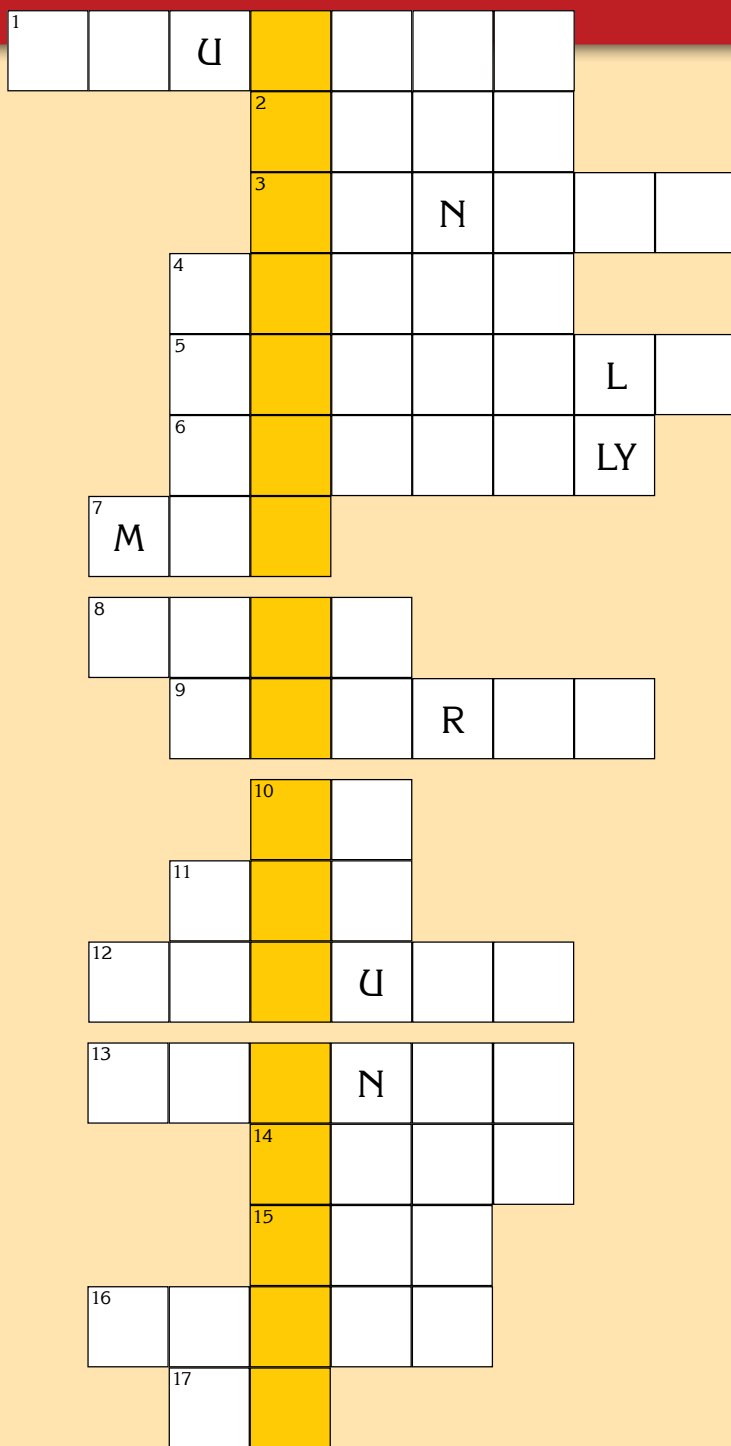
2. Részben átmozdít!
3. Sírkert

4. L!
6. Kap ellentéte
7. Pl. hosszúságot megállapító
8. Középen gurít!
9. A sor elején áll
11. Fabatkát sem ..., jelentéktelen
14. A végén hirdet!
15. Zuhanás
18. Kebel
20. Sarokvas (ZSANÉR)
22. Pizzavég!
23. Bagolyféle
24. Kisdedóvó, röviden
26. Múltbéli
27. 24 óra
29. Pénzbeli érték
32. Állatlakás
34. Nedv

Magyarosi Hunor és
Ördög Tivadar Zoltán,
Szászrégen

Találd ki!

Mit gondolsz, Ádám,
ma melyiket
vegyem fel?

Mit ünnepeltek májusban a marosvásárhelyi negyedikesek? **Mátyás Péter Zsolt** rejtvénybe szerkesztette a választ. Írd a helyükre a talalós kérdések megfejtéseit.

1., 5. Tavasszal a földbe teszik,
késő ősszel előveszik,
ember elejibe teszik.

2., 14. Gyümölcs vagyok,
édesek vagyok,
ha megértem, piros vagyok.
Télen jól elrejt a kamra,
mi is volnék, ha nem ...

3., 13. Zöld istállóban fekete lovak
piros szénát esznek.

4. Szemétdombon hetykén állok,
virradatkor kiabálok.

6. Fúr-farag, de mégsem ács,
kopog, mint a kalapács.
Fák orvosa, doktora,
erdőben az otthona.

7., 11. Egy kisasszony, egy kalapja,
mégis ezren laknak alatta.

8. Szürke színű a bundája,
hosszú, vékony farkincája,
finom sajt a vacsorája,
ravasz macska les reája.

9. Pálmalevelet eszem,
mert a nyakam hosszú nekem.

10., 17. Tavasszal kap levelet,
s ősszel küld csak választ,
de nem egyet, nem is kettőt,
hanem sok-sok százat.

12. Az erdőket járja,
nevét kiabálja.

15. Behúzódik a sarokba,
a hálóját szövi, fonja.

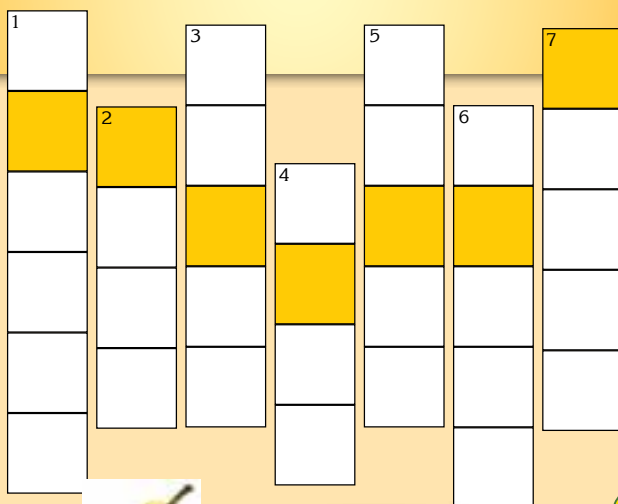
16. Ha feldobják, fehér,
ha leesik, sárga.

KEZESLÁBAS
Könczey Elemér karikatúrája

2

Írd be a függőleges oszlopokba, mit látsz a képeken, majd olvasd össze a sárga kockákba került betűket.

Szeptemberi megfejtések

1. Vigyázz az egészségedre
2. Iskolakezdés
3. Napsugár

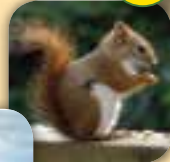
1

3

5

7

2

4

6

Szólj, szám!

1. Mit jelent az ókori római hadvezér, Julius Caesar mondása: **A kocka el van vetve**. Találtok hasonló jelentésű szólást, közmondást?
2. Mi lehet kockás és mi kockázatos? Keressetek néhány példát. Vajon honnan ered **kockázatos** szavunk jelentése?

3. Értelmezzétek a csúfolódó kifejezéseket: **kockafejű, tökfejű, vaskalapos, pápaszemes, hórihorgas, nyakig-láb, kétbalkezes, lyukasmarkú, málészájú**.

Kedves nyelvőr vitézek!
Mint **Szólj, szám!** feladataink és **szó-mókáink** is bizonyítják, anyanyelvünk megunthatatlan, okos játék. Küldjétek be a megoldásokat, hogy nyerteseink között lehessetek.

A NEGYEDIKES CSAPATOK
Szólj, szám! pontszámuk alapján jutnak be a KAV országos döntőjébe.

Szeptembertől márciusig minden feladat megfejtését küldjétek be összesítve, a csapat vagy az osztály nevében.

Szó-móka

- Mi a közös a matekben és az evésben?
 - A szám.
-

- Hallottad, hogy rájöttek a Loch Ness-i szörny titkára?
 - Nincs is neki titkára.
-
- Hányast kaptál?
 - Ötöst.
 - Miből?
 - Kegyelemből.

- Két Lada áll a parkolóban. Melyiknek van köze az irodalomhoz?
 - A bal Ladának.
-
- Hogy hívják a sebészt régiesen?
 - Emberöltő.
-

MASZAT MŰVÉSZ és a VARÁZSCERUZÁK

A rajz – mondta Michelangelo – a lelke és forrása a festés minden fajtájának, és gyökere az összes tudománynak.

Alig van tudomány és mesterség, mely nélkülözhetné a rajz valamilyen formáját: például botanikus, térképész, géptervező, villamosmérnök, építész, asztalos, divattervező és így tovább.

Szeptemberben a fekete-fehér grafikákról meséltem nektek, most vegyük elő a színes ceruzákat.

Rajzunkon a vonalak lehetnek egyenesek és kanyargósak, puhák, vékonyak, halványak vagy erőteljesek, vastagok, határozottak, kemények. Egymásra is rajzolhatsz velük, így a színek keverednek, érdekes árnyalatok születhetnek.

Táncoltassátok meg bátran a ceruzát a lapon, nyomjátok rá a lapra különböző erősséggel, használjátok a ceruza hegyét és oldalát egyaránt.

MURÁDIN LOVÁSZ NOÉMI

Rajzolj színes ceruzával őszi erdőrészletet, tájképet, gyümölcs- vagy zöldségcsendéletet úgy, hogy 2-3 színt egymásra festesz.

A múlt tanév májusában Maszat Művész arra biztatott titeket, hogy rajzoljátok le a természetben átélt élményeiteket. Könyvjutalmat érdemel **Fejér Tímea**, Csíkszentgyörgy (1); **László Imelda**, Aranyosgyéres (2) és **Rákosi Jennifer**, Szilágycseh (3).

Játszóterünkön a Napsugár képzőművész munkatársaival is találkozhattok.

Bak Sára
grafikusművész
közel 20 éve
lapunk munkatársa.

A családukban mindenki valamilyen szinten firkált, rajzolt, festett, varrt. Szüleim igyekeztek jó minőségű papírt, ceruzát adni a kezünkbe, azokkal öröm volt dolgozni. Testvéreimmel sokszor rajzolgattunk közösen az asztalt körülvéve, zenét hallgatva, édesapám képzőművészeti albumokból mesélt. Szüleink megbecsülték, értékelték a rajzainkat, kézimunkáinkat, boldog voltam, ha némelyiket be is keretezték.

1

2

3

Levelező

Miért ilyen kicsi a Napsugár? Nem fér bele csak egy része a töletek kapott tengernyi írásnak, rajznak, fényképnek. És oly nehéz választani! Hiszen minden gyermekmunka szép, ha őszinte. Én is őszintén megmondom, hogy tüzet fújok mérgemben, amiért nincs több oldala a Napsugárnak. De sajnós pénzt nem tudok fűjni, márpedig vastagabb laphoz több pénz kellene. Így hát marad a kérés: legyetek türelmesek és kitartóak: aki többször is küld nekünk munkát, előbb vagy utóbb bekerül a Napsugárba.

SPORTOLJ A NAPSUGÁRRAL!

Harmadikosok, nevezetek be a VIII. Napsugár Öttusa Bajnokságra! Négyfős csapatokban, ötféle küzdelemben kell összeméretetek erőtöket. Gyakoroljatok minél többet, hogy ti képviseljétek megyéteket az országos döntőn Szatmárnémetiben, 2018. június 8–9-én.

A benevezési határidő 2018. február, a Napsugár szerkesztőségében: naps.sziv@napsugar.ro, 0264-418001.

MESEMONDÓKAT KERESÜNK!

A Kriza János Mesemondóverseny az Anyanyelvápolók Erdélyi Szövetsége és a Napsugár gyermeklap közös rendezvénye. Az országos döntőt Sepsiszentgyörgyön tartjuk november 9–11-én. A megyei eredményeket a Napsugár szerkesztőségébe várjuk 2017. október 15-éig.

NYELVŐR VITÉZEK, FIGYELEM!

A Kőrösi Csoma Sándor Anyanyelvi Vetélkedő, népszerű nevén KAV szervezője ugyancsak az Anyanyelvápolók Erdélyi Szövetsége és a Napsugár. Az országos szakasz Nagybányán, május 10–13-án lesz. Bihar, Hargita, Kovászna, Maros és Szatmár megyében a *Szólj, szám* szeptembertől márciusig beküldött megfejtései és a megyei döntő összesített pontszáma, a többi megyében a *Szólj, szám* eredmények alapján dől el a továbbjutás.

- A dési Veres Minola Alesia nemrég még a Napsugár olvasója, levelezője volt. Az idén, alig 12 évesen saját verseskötete jelent meg, amelynek illusztrációit is maga készítette. Tanítójával, Czirmay Júliával együtt gratulálunk neki, és biztatjuk: olvasson, tanuljon sokat, hogy felnőtt költőként is a Napsugár büszkesége lehessen.

- Köszönjük, hogy egész évben legkedvesebb barátaink voltatok, töletek kaptuk a legtöbb elismerést és bátorítást. Örültünk a júniusi lapszámmal érkező ajándékoknak.

Táslávan Melinda, seprődi tanítónő

● **Bodoki Lili tanító néni** mesét írt 12 főnyi kebelei osztályának: „Volt egyszer egy tucat kebelei szeretet. Varázslatos, csendes völgy ölén éltek. Sokat ábrándoztak egy színes, melegséget árasztó, tudást, játékot és menedéket nyújtó palotáról. Egy szép őszi napon teljesült a vágyuk: beköltözhetek a palotába. Attól kezdve itt nevettek a daloló, furulyázó hercegisasszonyok, az ábécét böngésző hercegek, a szorzótábla-szelídítő dali legények és osztótábla-idomító borsószem kisasszonyok. Ha néha perpatvar kerekedett, megjelent Ősárkányossága, a tűzokádó asszonyság, és eszükbe juttatta a köszönöm, bocsánat, kérlek szépen varázsszavak hatalmas erejét.”

● **Vetési kiskertészek. Szaniszlai Márta** összevont **osztálya** üres palackokból épített virág alakú kerítést a maguk ültette petúniák köré.

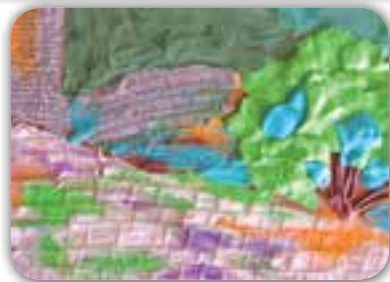

● Illyefalvi tábort és a *Mesterségem címere* kiadványt kaptuk a Napsugár-bélyegegért. Köszönjük, hogy ebben a tanévben is része voltatok az életünknek, és mi is a tieteknek. **Szilágyi-Székely Melinda**, magyarlapádi tanítónő

● **Fülöp Hajnal tanító néni** krasznahorváti osztályában is együtt tanulnak, ünnepelnek és olvassák a Napsugárt és a Szivárványt kisebb és nagyobb gyermekek.

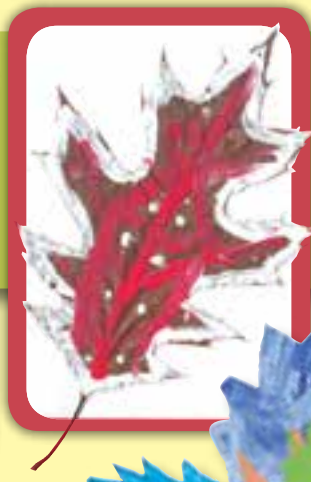
● **Az élesdi tanítók közössége**, élén **Ciavoi Andreával** kilencedik alkalommal szervezte meg a *Lugosi Mihály Szépolvasó Versenyt*. A Napsugár különdíjakkal támogatja ezt a rendezvényt is.

● **Bartha Denise tanító néni** tordaharaszti osztálya nagy sikerrel szerepelt a nagyvárad *Képek dicső múltunkból* versenyen. **Údvarhelyi Júlia** gyurmafestménye első, szöveges képsoruk a **Létai várról** pedig különdíjat nyert.

KÉT MŰVÉSZ: A GYERMEK ÉS AZ ŐSZ

Bak Márta tanító néni osztálya a kolozsvári S. Toduță Zenelíceumban nemcsak muzsikálni tanul. Az őszenek is segítettek a „művészi” levélfestésben.

A levél alakú ablakdísz egyik oldala finoman színezett, őszi levél, a másik lombját hullató fa – hiszen a levél a fa kicsiny mása – magyarították az alkotók, Domokos Zsuzsa tanító néni diákjai a sepsiszentgyörgyi Váradi József Iskolából.

Ugyanezt ismerte fel Erdei Brigitta tanító néni osztálya is a szatmárnémeti Bălcescu–Petőfi Iskolában. Csodaszép kollázsuk lehet őszi erdő vagy színes levélgyűjtemény is.

A székelyszenterzsébeti levélkollázsunk, amelyet Szakács Anikó tanítványaitól kaptunk, az erezet a leg hangsúlyosabb részlete. Mit jósolnak a levél-tenyerek?

Félbevágott almát, igazi leveleket mártottak festékbe, úgy pecsételték a gyümölcsöket Szilágyi-Székely Melinda tanító néni magyarlapádi kisdíákjai.

Már az ókorban is ismerték a mozaikfa-
lat. **Baranyai Zsuzsa** tanító néni osztálya
a **szatmárnémeti 10-es Iskolában**
mozaikképeket alkotott.

Szabó Zsófia tanítványai
a **gyergyószentmiklósi Kós Károly**
Iskolában festékes levelekkel
pecsételték, illetve színes ceruzá-
val satírozták az őszi képeket.
A leveleket a lap alá téve sikerült
hajszálpontosan
lemásolniuk kör-
vonalukat, finom
erezetüket.

Térhatású lett a festett fa, mihamlgyst ráragasztották
a hajtogatott, pödört leveleket **Babos Csilla** tanítónő
kisdíákjai a **sepsiszentgyörgyi Váradí József Iskolából**.

Szilágyi Kerolein, Botlinger Tímea
tanító néni diákja **Mezőpetriben**
nagy türelemmel vágta ki
a virágkollázs apró részleteit.
Ezért lett ilyen szép.

Cseh Tünde tanító néni **avasúvárosi** osztálya iga-
zi magvakból és papírsziromból ragasztott érett
napraforgót. Rajzos-mókás betűiket száraz
levelek tarkítják.

Irkafirka

Almát, szőlőt hoz szeptember,
Október már hidegebb,
November meg fehérebb.

Majláth Károly Dániel,
Marosvásárhely

Elszaladt a nyár,
megjött az ősz,
kopácsol a fakopáncs,
siratja a meleg nyárt.
Fújdogál a szellő,
sárgul az erdő.
Színesek a levelek,
örülnek a gyerekek.
Döngő mozsár,
burkos dió,
ropog a sok mogyoró.

Péter Nóra,
Szakács Hanna Ingrid,
Zabola

Süni Soma nagyon éhes,
almára vágyik,
nagyon édes.
Ballag erre, ballag arra,
almára vágyik Süni Soma.
A fákon körte érik,
Süni Soma örül nékik.
Otthon nagyon jóllakott,
utána egy jót szundított.
Álmában az erdőben sétált,
és nagy almákat talált.

Székely Emőke osztálya
a székelyudvarhelyi
Tamási Áron Gimnáziumból

Itt van az ősz, jaj, de jó!
A levelek tánca a szélben
csudajó.

Ezerszínű ruhájukban
szép nagyokat pördülnek,
s ha eljön a szél, még
útra is kelnek.

Szakács Renáta,
Csíkkozmás

Rápolti Zsófia,
Aranyosgýeres

Én vagyok a falevél,
Szállok szerteszt,
Mert én olyan huncut vagyok,
Hogy a világot bejárom.
Engem soha el nem kaptok,
Mert én olyan gyors vagyok,
De ha mégis elkapnátok,
Biztos összetaposnátok.

Czompa Tifani Hajnalka,
Avasújváros

Cseh Virág Tünde,
Avasújváros

Levél, levél, falevél,
merre megy a kerék?
Messzi, messzi tájra,
ahol sütik
a mézes-mázos malacot.

Bálint Csenge,
Marosvásárhely

Eljött az ősz, itt van,
A természet már avarban.
Minden fa levelét hullatja,
Ágacskáját megmutatja.
Ősz, ősz, jaj, de csősz,
Szőlő, barack, itt az ősz.
Az ősz csak csupa jó,
Ilyenkor érik a dió.

Nagy Henrietta Györgyi,
Szamosardó

Szilágyi Henrietta,
Magyarlapád

Deák Zsanett
Beáta,
Szilágycseh

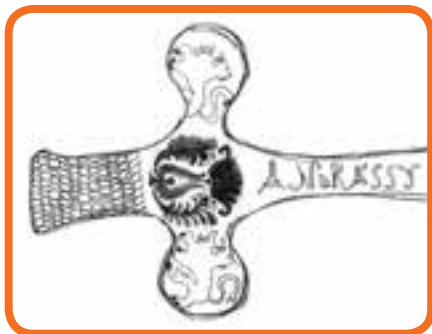
Farkas Loránd,
Szabadka

Hahota, hahota,
dobpergés,
nagy közönség,
nevetés.
Hahota, hahota,
viccmondás,
kacagástól hasad
fáj.
Hahota, hahota,
unod már,
csengettek, s a
tanci vár.
Hahota, hahota,
nincs házi,
jó volna már
tanulni.
Hahota, hahota,
dobpergés,
jöhet a nagy
felmérés.
Hahota, hahota,
jaj, de jó,
eljött a vakáció!

Szász Tímea,
Barót

Székely András vitéz kardjának markolatán székely virág-motívum díszelgett, mellette az Andrassy család oroszlanos címere, a végét pedig csillogó drágakövek díszítették. Pengéjébe ő maga véste bele a nevét.

Herman Júlia
írása és rajza, Nagyvárad

Úgy szeretnék mókus lenni,
fák ágain mászkálgatni.
Fák odvában bújócskázni,
simogasson gyengéden a szél.
Úgy szeretnék mókus lenni,
jó sok diót gyűjtögetni.
Fenyő hegyéről fecskét látni,
jó mogyorót rágicsálni.

Kálmán Kinga, Seprőd

Én az éjjel azt álmodtam,
Lebegtem az űrhajóban.
Egyszer szinte le is estem.
Akkor nagyon megijedtem.
Nagyon szép volt fent az űrben,
Ott, ahol én sokat ültem.
Nem is tudom elképzelni,
Hogy mertem én ott maradni.
Reggel, mikor felébredtem,
Családomnak elmeséltem,
Hol jártam én álmomban,
Nem voltam az ágyamban.

Vulcan Beatrix, Datk

Lung Alexandra, Bihar

Anyu, nem értem ezt a nagyvilágot: az okosokat kicsúfolják, a butákat felmagasztalják.

Anyu, hogy lehetnek éhező gyerekek, amíg a gazdagok csak úgy szórják az ezreseket?

Anyu, ki irányítja ezt a nagyvilágot? Mert ha mindenkinek lenne beleszólása a politikába, nem hiszem, hogy így festene az országok határa.

Anyu, az emberek miért háborúznak? És miért nincsen béke ebben a zavarodott világban???

Szabó Eszter,
Marosvásárhely

Kozma Kristóf Bence,
Sepsiszentgyörgy

Címlap:

OROSZ
ANNABELLA

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.
Főszerkesztő: ZSIGMOND EMESE. Képszerkesztő: MÜLLER KATI. Lapterv: Könczey Elemér.
Honlapszerkesztő, nyomdai előkészítés: Komáromy László. Műszaki szerkesztő: Várdai Éva.
Megrendelhető a szerkesztőség címén: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101.
E-mail: naps.ziv@napsugar.ro. www.napsugar.ro. Telefon/Fax: 0264/418001
A lapok árát a következő bankszámlákra várjuk: Cont IBAN: O45RNCB0106026602080001
B.C.R., CLUJ vagy RO70BTRL01301202P90961XX S.C. NAPSUGÁR- EDITURA S.R.L.
CUI: 210622. Készült a kolozsvári TipoOffset Kft. nyomdájában. ISSN 1221-776x

KÖSZABÓSZAZA ÜZENETEI

Fodor Nóra, szamosújvári olvasónk néptáncolni is jár, de a város mazsorett-csapatának kadétjai közé is tartozik. A pom-pom táncosok megyei és országos versenyeken, rendezvényeken lépnek fel.

**Olvass,
és küldj rajzot róla!**

Székely Emőke osztálya a székelyudvarhelyi Tamási Áron Gimnáziumban nemcsak elolvasta, hanem dramatizálta és illusztrálta is Arany János *A fülemüle* című verses meséjét.

**Sportolj,
és küldj fényképet
magadról!**

Ezek tavalyi Napsugár-
bélyeggyűjtemények.
Vajon az idén hányat
küldtök be?

Marosvásárhely,
N. Bălcescu Iskola,
Kolumbán Erika tanítónő osztálya

Szatmárnémeti,
Kölcsey Ferenc
Líceum,
Szőke Réka
tanítónő osztálya

Marosvásárhely,
L. Rebreanu Iskola,
Cseke Tünde Gizella
tanítónő osztálya

Csíkszentdomokos,
Cseralji Iskola,
Székely Csilla
tanítónő osztálya

Szilágyi-Székely
Melinda magyarlapádi
kisdiákjai

Vágjátok ki a bélyeget,
és ragasszátok nevetek mellé
az osztály közös gyűjtőlapjára.

E lapszám támogatói:

Készült
a Magyar Kormány
támogatásával

nka
Nemzeti Kulturális Alap

Ára 4 lej, 400 Ft

